

תנ"ו(1). 率然 - שְׁנָאִי זְאָן

בהר המערב יש נחש, מראשו עד זנבו גדול המרחק, ולו שלל צבעים². כאשר יגע בו האדם, אם בראש או יבוא הזנב, אם בזנב או יבוא הראש, אם בבטנו או יבואו הראש וכן הזנב. הוא נקרא שְׁנָאִי זְאָן³. בהר צְאָנְגְּ שִׁבְקָאִי גְי⁴ רבים ביותר הנחשים האלו. ב"אמנות המלחמה" של סון דְּזֵה נאמר: "שלושת חילותיו של המצביא, הריהם חזקים כְּשְׁנָאִי זְאָן"⁵.

מתוך: "הקלאסיקה של האלים והפלאות"

- 2 מילולית: חמישה צבעים. הכוונה לצבעים שנחשבו צבעי היסוד: לבן, שחור, אדום, צהוב וכחול, ומהם נובעים שאר הצבעים, ומכאן משמעות הביטוי "חמשת הצבעים".
- 3 מילולית: "מהיר", "ישיר", "חסר מעצורים".
- 4 השם "הר צְאָנְגְּ" נפוץ יחסית. הייחוס לקְנָאִי גְי, איזור עם חשיבות היסטורית העצומה מתקופת הקיסר האגדי יו', בשטח מחוז גְּיָאִנְגְּ של היום בסביבות היאנגצה, אינו מופיע בקטע המקביל ב"אמנות המלחמה" או בכל טקסט המצטט אותו, כנראה הופיע לראשונה "בקלאסיקה של האלים והפלאות".
- 5 למעשה ב"אמנות המלחמה" בפרק 九地, ממנו מצוטטים הדברים, ישנו גם תיאור מפורט של השְׁנָאִי זְאָן, דיון בעובדה שיזנבו וראשו מגינים זה על זה וכן על בטנו, ועצה לגבי הדוגמה שמצביא חכם יקח ממנו לגבי ארגון מערך צבאי יעיל. הפירוט רב כל כך, שלא מן הנמנע כי הקטע שלפנינו הוא למעשה גירסה מקוצרת ומקושטת בקישוטים מיתיים של הכתוב ב"אמנות המלחמה", שהוא טקסט קדום בהרבה מהמקורות האחרים בהם מופיע הסיפור.
- 6 בגירסה של "הקלאסיקה של האלים והפלאות" שהגיעה לימינו (מהדורת "מקבץ הספרים של הָאן וַיִּי" 漢魏叢書), הקטע קיים בנוסח זהה לחלוטין.